

Školský vzdelávací program

Základná škola – 2. stupeň

Vzdelávací program

Názov : **Vzdelanie pre život**

Motto: „ **Múdrost' je nekonečná, čím ďalej v nej pokračujeme, tým sa nám stáva potrebnejšou.**“

Stupeň vzdelania: ISCED 2
Dĺžka štúdia: 5-ročná
Vyučovací jazyk: **slovenský**
Študijná forma: **denná**
Druh školy: **štátna**

Predkladateľ

Názov školy: **Základná škola**
Adresa: **Štúrova 341, Hanušovce nad Topľou**
IČO: **378 732 88**
Riaditeľ školy: **Mgr. Miroslav Petrov**
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: **Mgr. Anna Hliboká Čurliková**
Ďalšie kontakty: tel.: 057 4452 314, 0911 445 23(3-5) fax.: 057 4452 314,
email: zshanusovce@stonline.sk

Zriaďovateľ

Názov: **Mesto Hanušovce nad Topľou**
Adresa: **Mierová 333**
Kontakty: **0902 970 861, 057 4883 890**

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola v Hanušovciach nad Topľou je situovaná na sídlisku v centre mesta. Je to typizovaný komplex 28 triednej základnej školy pavilónového typu vybudovanej v rámci občianskej vybavenosti v 80. rokoch XX. storočia, z toho 6 tried bolo dobudovaných v rámci prestavby a modernizácie školy v školskom roku 2009/2010. Do školského obvodu ZŠ patria 4 málotriedne základné školy: ZŠ Petrovce, ZŠ Pavlovce, ZŠ Matiaška a ZŠ Remeniny. Škola bola do prevádzky uvedená 1. septembra 1975. V škole sa nachádzajú dve telocvične, školská jedáleň. V objekte školy je ihrisko s umelou trávou a asfaltové ihrisko. V školskom roku 2011/2012 navštevovalo školu 682 žiakov, z ktorých takmer jedna tretina dochádza zo 14 okolitých obcí vranovského a prešovského okresu.

2. Charakteristika žiakov

Z celkového počtu žiakov je približne jedna štvrtina žiakov patriacich k marginalizovanej rómskej komunite. Väčšina z nich pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia. Do vyučovacieho procesu sú zapojení aj integrovaní žiaci s individuálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Väčšina žiakov školy má dobrý osobnostný potenciál, ktorý sú schopní rozvíjať v športe, umení, cudzích jazykoch.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor je zložený z 52 kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, na prvom stupni 11 učiteľov, na druhom stupni 36 učiteľov, 6 učiteľov náboženskej výchovy, v ŠKD 3 vychovateľky a 2 asistentky. Všetci pedagógovia spĺňajú kvalifikačné požiadavky. V škole pôsobí výchovný poradca, špeciálny pedagóg, koordinátor protidrogovej výchovy, koordinátor primárnej prevencie kriminality, koordinátor zdravej školy, environmentálnej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, správca počítačovej siete. Všetci pedagógovia absolvovali priebežné vzdelávanie k získaniu základných zručností práci s IKT. Učitelia 1. stupňa si zvyšujú kvalifikáciu formou kvalifikačného vzdelávania v oblasti cudzích jazykov a informatiky. Učitelia 2. stupňa sa priebežne zúčastňujú kontinuálneho vzdelávania podľa potrieb školy organizované najmä MPC Prešov.

4. Dlhodobé projekty

Škola je zapojená do projektu „Škola podporujúca zdravie“. V oblasti IKT je škola zapojená do projektov Infovek, Otvorená škola, Digitálni štúrovci. V spolupráci s miestnou samosprávou bol realizovaný projekt Virtuálnej akadémie ZMOS. Modernizácia vzdelávania v škole sa realizuje prostredníctvom projektov Konta Orange, MŠ SR – „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“, Environprojekty...

5. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Pri ZŠ aktívne pracuje Rada školy a Rodičovské združenie. Škola v meste spolupracuje hlavne so Školským úradom a zriaďovateľom, so Základnou umeleckou školou, Špeciálnou základnou školou. V rámci okresu je spolupráca aj s Pedagogicko-psychologickou poradňou. Naša škola každoročne umožňuje vykonávať študentom rôznych fakúlt, no najmä fakultám Prešovskej univerzity súvislú pedagogickú prax. Štyri roky spolupracuje so školou v Poľskej republike – Zespol szkol w Nagawczyńie, Debica.

6. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne: odbornú učebňu pre vyučovanie chémie, biológie a fyziky. Fyzikálna učebňa zároveň slúži ako multimediálna učebňa, 3 učebne výpočtovej techniky, 2 školské dielne, školskú knižnicu, spoločenskú miestnosť s klavírom s kapacitou 50 miest na sedenie. Miestnosť využívame na besedy, premietanie filmov a DVD. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, škola má k dispozícii veľkú a malú telocvičňu, multifunkčné ihrisko s umelou trávou, asfaltové ihrisko, átrium so záhradným krbom.

Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najprijemnejšie, snažíme sa o upravené a estetické prostredie tried, chodieb a okolia školy. Do tohto procesu zveľaďovania životného priestoru sa snažíme zapájať jednak pedagógov, ale aj žiakov jednotlivých tried. Pre pedagógov školy je dôležitým priestorom ich zborovňa. V nej majú k dispozícii dva počítače s pripojením na internet, kopírku a tlačiareň.

7. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola zabezpečuje vstupné a opakované školenia zamestnancov BOZP v zmysle platnej legislatívy. Vypracováva pracovný poriadok pre pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov školy, organizačný poriadok školy, prevádzkový poriadok odborných učební, dielni, telocviční a iných pracovných priestorov na škole pre zaistenie BOZP podľa všeobecne platných záväzných predpisov. Škola zabezpečuje pravidelné oboznamovanie zamestnancov s novými právnymi predpismi a normami.

Vedenie školy zabezpečuje pedagogický dozor nad žiakmi v škole pred vyučovaním, po vyučovaní, počas vyučovania, pri výchovno-vzdelávacej činnosti v klube, cez prestávky podľa platných predpisov. Učitelia vykonávajú pedagogický dozor nad žiakmi aj mimo školy, pri exkurziách, výletoch a počas inej činnosti predpísanej učebnými osnovami podľa platných predpisov. Škola sa snaží o dodržiavanie optimálneho počtu žiakov v triedach, ktoré vychádzajú z platných predpisov, o dodržiavanie režimu prestávok, o dodržiavanie zásad osobnej hygieny a dôkladné čistenie a upratovanie všetkých priestorov školy.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Zameranie školy, vymedzenie jej poslania, funkcií a cieľov

Poslaním našej školy je výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k rozvoju kľúčových kompetencií žiakov so zameraním na rozvoj vzdelania v cudzích jazykoch a regionálnu výchovu.

Ciele výchovy a vzdelávania v našej škole vychádzajú z Koncepcie rozvoja výchovy a vzdelávania –projekt „MILÉNIUM“ (Rosa, Turek, Zelina, 2000) a z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní.

Za kľúčové kompetencie považujeme:

1. *Kompetencie k celoživotnému učeniu sa* – uvedomovať si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja, dokázať kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať.
2. *Sociálne komunikačné kompetencie* – mať adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie, dokázať primerane komunikovať v materinskom jazyku a v dvoch cudzích jazykoch, vedieť prezentovať výsledky svojej práce.
3. *Uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky* – používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách.
4. *Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií* – mať osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja, používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou, vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy, schopnosť nahrávať a prehrávať zvuky a videá, dokázať využívať IKT pri vzdelávaní.
5. *Kompetencie riešiť problémy* – uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy založené na tvorivom myslení, otvorenosť k získaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov, mať predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov.
6. *Občianske kompetencie* – uvedomovať si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie, vyvážene chápať svoje záujmy so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti, uvedomovať si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.
7. *Sociálne a personálne kompetencie* – vedieť si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami, osvojiť si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine, odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania.
8. *Pracovné kompetencie* – kriticky hodnotiť svoje výsledky a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov, byť schopný prijať a zvládnuť inovatívne zmeny, chápať princípy podnikania.
9. *Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti* – dokázať inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh.

10. *Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry* – uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti, ceniť si a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície, správať sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám, byť tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

V školskom roku 2011/2012 sa na našej škole pokračovalo vo vyučovaní predmetu Región od A po Z formou integrovaného tematického vyučovania pomocou blokového vyučovania. Vyučovanie tohto predmetu sa uskutočňuje v rámci pokračovania projektu Premena tradičnej školy na modernú: „Región od A po Z“ v rámci Operačného programu Vzdelávanie .

Prostredníctvom tohto predmetu budeme u žiakov rozvíjať kladný vzťah k svojmu regiónu, jeho poznanie, zachovávanie zvykov a tradícií v regióne. V tomto predmete budeme využívať všetky prierezové témy.

V tomto školskom roku sú do učebných osnov matematiky, anglického jazyka a občianskej výchovy zapracované aj témy Národného štandardu finančnej gramotnosti a do predmetov občianska výchova, RAZ, slovenský jazyk aj témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a ochrany ľudských práv, práv dieťaťa.

Naším cieľom je:

- pripraviť žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy
- pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu
- dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole
- zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov
- formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie
- vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov
- v spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí
- vytvárať kvalitné pedagogické, psychohygienické a sociálne podmienky pre vzdelávanie.

2. Stupeň vzdelania a profil absolventa 2. stupňa

Žiak našej školy by mal preukázať nasledovné spôsobilosti a zručnosti :

- kooperatívnosť v procese učenia sa
- samostatné myslenie a zodpovednosť za vlastné konanie
- potreba seberealizácie
- sebahodnotenie a hodnotenie druhých
- aktívna komunikácia, empatia a asertivita

- tvorivosť a variabilnosť v riešení problémov
- rešpektovanie dohodnutých pravidiel
- kultúrne hodnoty, umelecké spôsobilosti a estetické cítenie
- tolerancia kultúrnych, náboženských a etnických odlišností
- ochrana života, zdravia, prírody i životného prostredia
- pozitívny vzťah k svojmu regiónu
- aktívna účasť na spoločenskom dianí
- radosť z pohybu, športu a prekonávania prekážok
- vyspelá čitateľská gramotnosť
- ústna a písomná komunikácia v materinskom a cudzom jazyku
- práca s IKT
- aktívne poznanie prírodovedných zákonitostí života
- matematická gramotnosť
- potreba celoživotného vzdelávania

3. Pedagogické stratégie

Základnou myšlienkou stratégie školy bude:

- snaha o vytvorenie prostredia podnecujúceho záujem o vzdelávanie
- snaha o vytvorenie pozitívneho a motivujúceho prostredia, ktoré by dalo rovnakú šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a mal šancu zažiť úspech
- rešpektovanie diferencovaného a individuálneho prístupu k žiakovi
- podpora proporcionálneho rozvoja kognitívnych, afektívnych a psychomotorických cieľov
- uplatňovanie princípu uznania pri hodnotení žiakov
- snaha o vytvorenie takého výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorého znakmi sú:
 1. neprítomnosť ohrozenia
 2. zmysluplný obsah
 3. možnosť výberu
 4. primeraný čas
 5. obohatené prostredie
 6. spolupráca
 7. okamžitá spätná väzba
 8. dokonalé zvládnutie (Susan Kovalikova v spolupráci s Karen Olsenovou: Integrované vyučovanie – model. Bratislava, Faber, 1996)

Vo vyučovacom procese budeme využívať také metódy a formy práce, ktoré vyplývajú z učebných osnov jednotlivých predmetov, z obsahu a cieľov tematických výchovno-vzdelávacích plánov a budú zohľadňovať efektivitu vzdelávacieho procesu. Budú sa využívať tieto metódy a formy:

- motivačné metódy – motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia
- zážitkové učenie – rolové hry, simulačné situácie, dramatizácia, situačné metódy
- projektové vyučovanie – vytváranie projektov, prezentácie

- práca s textom – čítanie s porozumením, kvalitatívne a výkonnostné čítanie
- samostatná práca a učenie pomocou IKT
- heuristické metódy – problémová úloha, problémový rozhovor
- aktivizujúce metódy – diskusia, didaktické hry, riadený rozhovor, súťaže
- kooperatívne vyučovanie – skupinová práca, práca v dvojiciach, anketové metódy
- metódy transferu - praktické cvičenia , laboratórne práce
- besedy, exkurzie, vychádzky, výučba v knižnici, múzeu, plavecké a lyžiarske kurzy
- metódy výkladu, porovnávacie metódy, analýza a syntéza
- tvorivé metódy – brainstorming, mentálna mapa, tvorivé písanie
- integrované vyučovanie

4. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zabezpečujeme na základe odporúčania príslušných poradenských orgánov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením podľa individuálnych potrieb konkrétneho žiaka. Títo žiaci sa vzdelávajú v našej škole formou školskej integrácie podľa individuálnych výchovno-vzdelávacích plánov.

5. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Jedná sa o tieto prierezové témy:

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ EUDOVÁ KULTÚRA

DOPRAVNÁ VÝCHOVA – VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

III. Vnútny systém kontroly a hodnotenia

Všetky ukazovatele budú vyhodnocované pedagogickými radami školy a zhrnuté v záverečnej správe o výchovno-vzdelávacích výsledkoch školy.

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Naším cieľom bude ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení žiaka vychádzame z Metodického pokynu MŠ SR č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmety občianska výchova, etická a náboženská výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná výchova budú hodnotené slovné – absolvoval/-a, neabsolvoval/-a.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiakov v písomnej (testovej forme) budú hodnotené podľa nasledovnej percentuálnej úspešnosti:

- 100 % – 90 % stupeň výborný (1) – veľmi dobrá úroveň
- 89 % – 75 % stupeň chválitebný (2) – dobrá úroveň
- 74 % – 50 % stupeň dobrý (3) – priemerná úroveň
- 49 % – 20 % stupeň dostatočný (4) – málo vyhovujúca úroveň
- 19 % - 0 % stupeň nedostatočný (5) – nevyhovujúca úroveň

Hodnotenie známku za ústne odpovede:

1 – výborný – správna, výstižná, samostatná, originálna

2 – chválitebný - správna, s menšími podnetmi učiteľa

3 – dobrý - má nepodstatné medzery, nedostatky opravuje s pomocou učiteľa

4 – dostatočný - má závažné nedostatky, nesamostatná, dokáže opraviť s pomocou len vážne nedostatky

5 – nedostatočný – nesprávna, nesamostatná, nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa

2. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na týchto kritériách:

- na pozorovaní – hospitácii u vyučujúcich
- na základe rozhovorov
- úspešnosti žiakov, ktorí sa zúčastnia súťaží
- na hodnotení výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, modernizácie výučby, nekonvenčného prístupu k práci, mimoškolskej činnosti, tvorby učebných pomôcok a pod.
- na hodnotení pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy

3. Hodnotenie školy

Škola bude hodnotená podľa týchto kritérií:

- materiálno-technické a priestorové podmienky
- personálne podmienky
- podmienky vo vyučovaní: organizácia, metódy a formy práce
- úspešnosť žiakov školy (percentuálny prospech/neprospech)
- úspešnosť žiakov v získaní kľúčových kompetencií v súlade s učebnými osnovami
- úspechy nadaných a talentovaných žiakov v súťažiach a olympiádach
- práca so žiakmi so ŠVVP
- úspešnosť celoplošného testovania žiakov 9. ročníka
- prezentácia školy na verejnosti (kultúrne, školské a mimoškolské aktivity)
- koncepcnosť riadenia a plánovanie, plnenie cieľov a úloh ŠVP a ŠkVP
- kvalita vedenia pedagogickej dokumentácie
- dodržiavanie platnej školskej legislatívy

4. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov

Pedagogickí zamestnanci sa vzdelávajú podľa plánu kontinuálneho vzdelávania.